

Krzysztof Zaleski

Symboliczne triady "Próchna", Jerzy Paszek, "Pamiętnik Literacki" z.4 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/52, 243

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) PASZEK Jerzy: Symboliczne triady "Próchna". "Pamiętnik Literacki" 1973 z.4 s. 95-111.

Trójbarwne figury symboliczne "Próchna" odsyłają do dzieła Nietzschego, wskazują na aluzyjne związki powieści z tekstem "Czhandogja-Upaniszad", służą również uwypuklaniu, ambivalencji w autorskiej ocenie rzeczywistości przedstawionej. Biel symbolizuje tu kobiecość, absolut sztuki i zarazem śmierć; czerwien - splątanie przeciwstawnych sobie sił życia i śmierci; również czerń oznacza śmierć. Prócz triady: biel - czerwien - czerń, odnajdujemy w "Próchnie" także inny zestaw symbolicznych kolorów: biel - szarość - czerń. Pierwsza triada ogarnia całość powieściowego świata, druga łączy się z osobą jednego z bohaterów powieści (Hertenstein).

BP/52/63

K.Z.

(II) PAWŁOWSKI Janusz: "Nie buduję domów ani nie stawiam mostów". "Teksty" 1973 nr 4 s. 91-95.

Perspektywa narracji w utworach Kornela Filipowicza poprzez drobiazgowo odnotowywanie szczegółów opisywanej rzeczywistości odsyła do tradycji prozy XIX-wiecznej; narrator jego opowiadań nie potrafi jednak, co było w XIX wieku obligatoryjną cechą powieści, scalić sensów przedstawianego świata. Tę słabość własnego pisarstwa pragnie Filipowicz, według autora, uczynić jego siłą - manifestacyjnie pogłębiając antynomię pomiędzy dokładnością w rejestrowaniu wyglądu opowiadanego świata i brakiem w wypowiedziach narratora figur uogólniających sensy rzeczywistości przedstawionej.

BP/52/64

K.Z.